



Bromölla kommun

Patientsäkerhetsberättelse
Elevhälsans medicinska insats
2019 Bromölla kommun

Bromölla 2020-02-17

Maria Nilsson

Skolsköterska med medicinskt ledningsansvar

Inledning

De medicinska insatserna inom elevhälsan i Bromölla kommun omfattar de insatser som skolläkare och skolsköterska utför.

Personal inom elevhälsans medicinska insats står under Socialstyrelsens tillsyn och ses som en hälso- och sjukvårdsverksamhet. Insatserna ska därför bedrivas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. (1982:763, HSL)

I 2a § HSL, stadgas bl.a. följande:

Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Det innebär att den särskilt skall:

1. Vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen.
2. Vara tillgänglig.
3. Bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.

Skolsköterskans och skolläkarens uppdrag

Elevhälsans medicinska insats (EMI), ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

EMI erbjuder samtliga elever minst tre hälsobesök/hälsosamtal hos skolsköterska under grundskoletiden. Dessa besök är både hälsoövervakande och hälsofrämjande. Tidig upptäckt av funktionssvårigheter, sjukdomar, hälsoproblem och/eller andra individuella behov hos eleven kan identifieras. Eleven ges också möjlighet att diskutera sin hälsa och skolsituation med skolsköterskan.

Hälsosamtalen är jämnt fördelade under skoltiden och görs i:

- Årskurs 1
- Årskurs 4
- Årskurs 7

Hälsobesöken omfattar en del allmänna hälsokontroller som t.ex. vikt-, längd-, syn-, hörsel- och rygghkontroll och bygger på klinisk identifikation och screeningundersökningar.

I enlighet med hälso- och sjukvårdslagen gör EMI bedömning utifrån sin kompetens i förhållande till den enskilde elevens behov och remitterar och/eller hänvisar vid behov vidare till annan instans, t.ex. barnläkare, annan specialistläkare, primärvård eller barn- och ungdomspsykiatri.

EMI utför även:

- Enklare sjukvårdsinsatser.
- Vaccinationer, enligt socialstyrelsens fastställda program.
- Kompletteringsvaccinationer enligt svenskt vaccinationsprogram.

Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet inom all hälso- och sjukvård, är dokumentation av elevens symtom, besvär och behov samt professionens bedömning och vidtagna åtgärder. Dokumentation i patientjournaler är bas för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Vid vårdnadshavares medgivande inhämtas barnhälsovårdsjournal och journal från elevhälsans medicinska insats från eventuella tidigare skolor. Vid överföring av journal mellan skolor, scannas alltid medgivandet från vårdnadshavare in i journalen. Journalen överförs oftast elektroniskt till elevens aktuella journal via en digital inläsningsfunktion. Är inte journalsystemen kompatibla, får scanning av dokumenten utföras.

Patientsäkerhet

Enligt Patientsäkerhetslagen (SPS 2010:659) ska vårdgivare dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Patientsäkerhetsarbete är viktigt för att uppnå en god kvalitet på hälso- och sjukvård.

Patientsäkerhet handlar ytterst om skydd mot vårdskada. Med vårdskada menas kroppslig eller psykisk skada eller lidande som en patient drabbas av i kontakten med hälso- och sjukvården.

Syftet med patientsäkerhetsarbete är att bidra till att minska antalet vårdskador och risker i hälso- och sjukvården. Detta ska i första hand ske genom förebyggande åtgärder.

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse av vilken det ska framgå:

1. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
2. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten.
3. Vilka resultat som uppnåtts.

Patientsäkerhetsberättelse skrivs en gång/år av den person som uppbär medicinskt ledningsansvar (MLA).

Patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den. (SPS 2010:659)

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerheten

Inom all kommunal hälso- och sjukvård, skall det enligt Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) finnas en verksamhetschef som ansvarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Om verksamhetschefen saknar hälso- och sjukvårdsutbildning, skall det medicinska ledningsansvaret (MLA) delegeras till annan person med sådan kompetens.

Verksamhetschefen har det samlade ansvaret för patientsäkerhetsarbetet.

I Socialtjänstlagen (2001:453) framgår att myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kunskap om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns skydd.

Hur patientsäkerhetsarbete har bedrivits under 2019 samt vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten

Medarbetare och ansvarsfördelning av skolor

Ansvarsfördelningen kring skolornas EMI har varit samma sedan omfördelningen 2018. Ny chef för centrala elevhälsan, Håkan Ewerman, påbörjade sin tjänst i februari 2019.

Årshjul

Under läsåret återkommer ett antal händelser som ligger till grund för det systematiska kvalitetsarbetet och skolsköterskans arbete. Arbetet åskådliggörs via två övergripande årshjul (F-6 och 7-9).

Metodhandbok

Metodhandboken är ett verktyg för skolsköterskor och skolläkare i det dagliga arbetet. Här finns övergripande dokument och riktlinjer som syftar till att elevhälsans medicinska insats i Bromölla kommun ska uppnå en hög patientsäkerhet och god kvalitet. Metodhandboken finns tillgänglig på kommunens intranät och gör det lätt för personalen att ta del av rutiner och riktlinjer samt att arbeta mer likartat.

Metodboken har uppdaterats kontinuerligt med hjälp av kommunens webbansvarige person.

PMO

Dokumentationsmallar och checklistor i journalsystemet PMO är reviderade. PMO-ansvarig skolsköterska har utbildats och uppdaterats inom olika funktioner i PMO.

Medicinsk utrustning

Medicinteknisk utrustning är våg, blodtrycksapparat och audiometer. Service och underhåll av medicinteknisk utrustning utförs av medicinskteknisk ansvarig person från företaget Onemed en gång/år. Personal från Onemed åker ut till skolan och gör service, kalibrering och kontroll av de medicintekniska produkterna på plats. Två nya audiometrar är inköpta, då två av de äldre audiometrarna saknar möjlighet att utbyta reservdelar.

Läkemedel

Rutinen för säker rekvisering och avaktivering av läkemedel har utarbetats tillsammans med Sofia Jacobsson, apotekschef på Apoteket Hjärtat i Bromölla. Ny rekvisionsblankett har tagits i bruk, där personal inom EMI kan markera att personal på apoteket genomför kontroll av säkerhetsdetaljer och avaktivering vid alla EMI's beställningar.

Vaccinationer

Målet för skolans vaccinationsverksamhet är att alla barn som lämnar grundskolan skall ha ett fullständigt vaccinationsskydd. Samtliga elever i grundskolan erbjuds enligt skollagens (2010:800) 2 kap. 25§ vaccination enligt det allmänna barnvaccinationsprogrammet samt det särskilda vaccinationsprogrammet för riskgrupper.

Ordination av vaccination ska göras innan vaccinationstillfället på respektive skola av behörig skolsköterska eller skolläkare. Varje skolsköterska är huvudansvarig för elever på sin skola samt att ordinationsschemat följs. Huvudansvarig skolsköterska vaccinerar eleven och alla vaccinationer sker alltid tillsammans med annan kollega närvarande. Vaccination är

frivilligt och vårdnadshavare måste ge skriftligt samtycke. Finns det flera vårdnadshavare måste båda lämna sitt samtycke. Samtycket scannas in i journalen. Om vårdnadshavare tackat nej till erbjuden vaccination, erbjuds barnet ny vaccination senast vid nästkommande vaccinationstillfälle enligt barnvaccinationsprogrammet. Rutin för nytt erbjudande då vårdnadshavare tackat nej till vaccination har reviderats som gör att tydligheten och säkerheten ökar. Dialog har även förts med kommunjurist Johan Hejman kring hantering av medgivande från vårdnadshavare inför vaccination.

Kostintyg

Riktlinjer för intyg angående kost i skolan har utarbetats. Syftet är att alla skolor ska ha samma regler samt att intygen angående kost ska klargöras och begränsas. Intyget avser Anpassad kost (Födoämnesöverkänslighet/allergi eller Laktosintolerans) och Anpassad matsedel (Selektivt ätande i kombination med påverkad tillväxt alternativt selektivt ätande i kombination med autism eller autismliknande tillstånd). Intyget för behov av anpassad matsedel utformas i samråd med vårdnadshavare och journalförs av ansvarig skolsköterska. Vårdnadshavare skriver under intyget.

LABC

LABC är ett begrepp inom Första hjälpen. LABC beskriver i vilken ordning prioritering bör göras vid en skadeplats. LABC står för Livsfarligt läge-Andning-Blödning-Chock eller cirkulationssvikt. Alla elever i årskurs 7 får utbildning inom LABC där skolsköterskan kan vara behjälplig. Idrottsläraren är huvudansvarig.

Ungdomsmottagning

Alla ungdomar i årskurs 8 erbjuds besök på ungdomsmottagningen i Kristianstad eller hos barnmorska i Bromölla.

Primärvård och Barnhälsovård

Alla skolsköterskor har kontakt med distriktssköterskor inom barnhälsovård från vårdcentralerna Helsa och Tryggakliniken. Målet är att skapa en god kontakt och bra dialog med vårdcentralen kring samverkan och samarbete.

Utbildning/Föreläsning

En gång per månad kan skolsköterskor i Bromölla kommun åka till Kristianstads EMI och medverka i deras fortbildningar.

Samtliga skolsköterskor deltog vid skolsköterskekongressen i Malmö under våren 2019. I början av höstterminen deltog EMI i en föreläsning/Barn-och Elevhälsoträff i Bromölla. Föreläsningen utgick från boken EHM, Elevhälsomötet där författarna Anna Bengtsson och Maria Kempe Olsson höll en inspirationsföreläsning, kring en främjande, förebyggande och lärande modell där fokus flyttas från det enskilda barnet till grupp- och organisationsnivå istället.

Under hösten deltog samtliga skolsköterskor i kursen Barnortopedi för skolsköterskor i Malmö. Barnortoped Lennart Sandberg föreläste och demonstrerade typiska tillstånd och rörelsemönster som skolsköterskan kan träffa på inom ortopedi.

Nätverk för Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och chefen för centrala elevhälsan i Bromölla ingår i ett nätverk där elevhälsans MLA från Bromölla, Osby, Östra Göinge, Kristianstad och Hässleholm medverkar. Nätverket träffats 4 gånger under året. I nätverket har metodhandbok, arbetssätt, metoder, riktlinjer, rutiner, kvalitet, lagar och andra viktiga och aktuella ämnen

diskuterats. MLA och skolläkare medverkar i nätverk för ledningsdagar inom EMI i Södra Sverige.

Avvikelsehantering

Blankett och rutin för avvikelsehantering inom centrala elevhälsan finns i metodhandboken.

Informationssäkerhetsplan och systematisk logguppföljning av journalsystemet

Informationssäkerhetsplanen är reviderad.

Loggkontroll görs för att säkerställa patientintegritet och förhindra obehörig åtkomst i dokumentationssystemet. Loggkontroller i PMO har utförts regelbundet av chefen för centrala elevhälsan tillsammans med MLA.

Kontrollrutinen innebär

- Systematisk stickprovskontroll, 2 användare loggas var fjärde månad
- Vid vårdnadshavares begäran om loggutdrag
- Kontroll vid eventuell misstanke om obehörig åtkomst

Granskningsprotokoll förs på särskild blankett och arkiveras i minst 2 år.

Granskningsresultatet kategoriseras i:

- Inget anmärkningsvärt
- Individuell utredning
- Central utredning

Bedöms något som oklart görs utredning av chefen för centrala elevhälsan.

Övergripande mål och strategier för kommande år

Revidering och utökning av EMI:s metodhandbok på intranätet.

Riktlinjer för dokumentation/journalföring kring barn med skyddad identitet.

Riktlinje och rutin för vaccination av pojkar mot Humant papillomvirus (HPV), som i nuläget är ett förslag från Folkhälsomyndigheten.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SPS 2010:659, kapitel 6 och 7.

Såväl skolsköterskor som skolläkare har eget medicinskt yrkesansvar för det direkta vårdarbetet.

Det är skolsköterskans och skolläkarens ansvar att rapportera om kvalitén i verksamheten inte beaktas eller tillgodoses. Detta ska göras i en avvikelserapport. Avvikelserapporten hanteras sedan i verksamheten och rapporteras i kommande patientsäkerhetsberättelse. Avvikelsen bedöms utifrån allvarlighetsgrad och sannolikheten för upprepning.

Händelser som har medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada, ska anmälas av enhetschefen till institutionen för vård och omsorg, IVO.

Rutiner för avvikelshantering finns i metodhandboken.

Avvikelser 2019

En avvikelserapport har inkommit.

Områden

Läkemedel/Vaccinationer

Antal: 1

Allvarlighetsgrad: Mindre

Inkommen avvikelserapporter har gällt:

- Vaccinationsplanering

Hantering av klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9

Elev, vårdnadshavare eller annan person kan anonymt lämna synpunkter eller klagomål på verksamheten. Synpunkter och klagomål om felaktigheter och brister bidrar till att utveckla verksamheten.

Synpunkter och klagomål kan dels fyllas i digitalt på kommunens hemsida under den gemensamma synpunktshantering och dels lämnas skriftligt till personal på skola, rektor eller till verksamhetschefen.

För att få svar/återkoppling ska e-postadress eller namn och postadress anges. Svar ges inom 10 arbetsdagar. Inkommen synpunkt/klagomål diarieförs och blir därmed allmän handling.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9

Samverkan pågår mellan olika aktörer, internt och externt i olika former t.ex. med:

- Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken och Barn- och ungdomshabiliteringen i Kristianstad och Karlshamn angående somatiska kontroller på elever som medicinerar med vissa läkemedel.
- Barnkliniken, CSK.
- Elevhälsan på andra skolor vid skolbyte kring överföring av journaler.
- Barnhälsovården.
- Vårdcentralen Tryggakliniken och Helsa i Bromölla.
- Skolläkare.

Bromölla 2020-02-17

Håkan Ewerman

Verksamhetschef centrala barn- och elevhälsan

Maria Nilsson

Skolsköterska med medicinskt ledningsansvar